

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 174/2023-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **KMV BEV SK s. r. o.**, Nádražná 534, Malacky, IČO 31 362 681, zastúpenej **ČECHOVÁ & PARTNERS s. r. o.**, advokátska kancelária, Staromestská 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Katarína Čechová, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 87/2021-922 z 22. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia (pôvodne doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica 13. augusta 2021, pozn.) domáhala, aby konajúci súd uložil žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť zdržať sa do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej uvádzania na trh a dodávania v Slovenskej republike, odplatne či bezodplatne, sirupov „SodaStream“ s príchuťou „PEPSI, Pepsi MAX, MIRINDA, MIRINDA LIGHT, 7UP a 7UP FREE“ a žalovanému v 1. rade tiež uložil povinnosť do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej zdržať sa na území Slovenskej republiky zverejňovania a šírenia informácií o tom, že sťažovateľka nemá exkluzívne práva na výrobu, predaj alebo distribúciu určených sirupov.

3. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 33 Cb 86/2021-472 zo 4. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol a zaviazal ju nahradiť žalovanému vo 4. rade trovy konania v rozsahu 100 %.

3.1. V odôvodnení konštatoval nedôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Uviedol, že napriek tomu, že sťažovateľkou predložené EBA zmluvy z 1. novembra 2018 (zmluvy, podľa ktorých mohla obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] vykonávať svoje exkluzívne práva na výrobu, predaj a distribúciu špecifikovaných nealkoholických nápojov aj prostredníctvom sťažovateľky) predstavujú jeden z hlavných dôkazných prostriedkov, sťažovateľka ich súdu predložila v prevažnej miere so začerneným obsahom a bez úradného prekladu. Predložením takejto verzie predmetných zmlúv neosvedčila najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Za nesplnenú považoval konajúci súd aj podmienku vyvstávajúcej potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami, pretože z predloženej vzájomnej komunikácie zo septembra 2020 vyplývalo, že sťažovateľka už v tom čase vedela o pláne žalovaných ponúkať sirupy na slovenskom trhu. Napriek tejto vedomosti o existencii sporu týkajúceho sa výkladu zmlúv však nepodnikla žiadne kroky na uplatnenie svojich nárokov z titulu tvrdeného nekalosúťažného konania žalovaných. Súčasne okresný súd uviedol, že pre posúdenie konania žalovaných ako konania napĺňajúceho znaky nekalej súťaže je podstatné vymedzenie relevantného trhu, na ktorom sa sťažovateľka so žalovanými stretáva v hospodárskom styku. Pre účely posúdenia návrhu je rozhodujúca aj otázka, či sirupy možno klasifikovať ako nealkoholické nápoje, keďže sťažovateľka sa domáhala, aby žalovaní nemohli uvedené produkty uvádzať a dodávať na slovenský trh z dôvodu, že na túto činnosť mala výhradné právo. Okresný súd však nepovažoval za osvedčené, že sťažovateľka podniká na rovnakom relevantnom trhu ako žalovaní, a teda že sú priami súťažitelia.

4. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým

- prvým výrokom pripustil čiastočné späťvzatie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že presne špecifikoval, v ktorej časti a vo vzťahu ku ktorému zo žalovaných došlo k späťvzatiu, a v uvedených častiach konanie zastavil,
- druhým výrokom potvrdil uznesenie okresného súdu vo zvyšnej časti,
- tretím výrokom priznal žalovanému vo 4. rade proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Prisvedčil právnemu názoru okresného súdu, že sťažovateľka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže od septembra 2020 mala vedomosť o tom, že medzi ňou a žalovanými existuje rozpor vo výklade zmluvných dojednaní EBA zmlúv, pričom až do podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neboli z jej strany realizované žiadne kroky vedúce k odstráneniu uvedeného stavu, preto v danom prípade nemožno hovoriť o nebezpečenstve bezprostredne hroziacej ujmy. Poskytnutie ochrany sťažovateľke prostredníctvom navrhovaného nariadenia neodkladného opatrenia by súčasne podľa názoru krajského súdu zasiahlo do výkonu obchodnej činnosti žalovaných. Krajský súd tak uzavrel, že skutočnosť, či zo strany žalovaných subjektov reálne došlo, alebo dochádza k nekalosúťažnému konaniu, bude možné ustáliť až na základe vykonaného dokazovania v konaní vo veci samej.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, v časti jeho (druhého) výroku o potvrdení prvoinštančného rozhodnutia podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej po rekapitulácii skutkového stavu namieta, že:

a) napadnuté uznesenie predstavuje výrazný exces zjavne porušujúci jej právo na spravodlivý súdny proces;

b) krajský súd (rovnako ako okresný súd) aplikoval § 325 ods. 1 CSP v rozpore s jeho účelom. Podľa názoru sťažovateľky totiž odvolací súd stotožnil požiadavku bezodkladnej úpravy pomerov s časovým hľadiskom, pričom za podstatné považoval to, aká doba uplynula od momentu, keď sťažovateľka mohla návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podať, čo odporuje ustálenej interpretácii § 325 ods. 1 CSP. Krajský súd pritom nevzal do úvahy iné podstatné skutočnosti tvrdené sťažovateľkou a nezaoberal sa tým, či potreba bezodkladne upraviť pomery existovala v čase vydania prvoinštančného rozhodnutia. Podľa sťažovateľky však nie je rozhodujúce, či sa domáhala vydania neodkladného opatrenia ihneď po reálnom vzniku potreby bezodkladne upraviť pomery, keďže táto potreba môže pretrvávajúť aj dlhšie časové obdobie. Výklad poskytnutý krajským súdom tak podľa názoru sťažovateľky vo svojom dôsledku vytvára rovnaké účinky ako prekluzívna lehota;

c) krajský súd rezignoval na jej zásadné argumenty a nevysporiadal sa s konkrétnymi nespornými skutkovými tvrdeniami, preto je odôvodnenie namietaného uznesenia arbitrárne a zjavne neodôvodnené. V jeho dôvodoch absentuje časť týkajúca sa hodnotenia dôkazov a špecifikácia osvedčených a neosvedčených skutočností, ktoré tvorili podklad rozhodnutia, pričom dôvody o odmietnutí EBA zmluvy sú arbitrárne a logicky rozporné. Odvolací súd sa obmedzil len na rekapituláciu obsahu podaní sporových strán a jednostranne sa rovnako ako okresný súd pridržal len tvrdení žalovaného vo 4. rade bez toho, aby reflektoval aj na podstatné argumenty uvádzané sťažovateľkou. Konkrétne sa nevyjadril k tomu, čo zakladá súťažnoprávny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovanými, z akého dôvodu sú sirupy zameniteľnými a alternatívnymi produktmi vo vzťahu k nealkoholickým nápojom, a nereagoval ani na námietku, že pojem relevantný trh nie je možné bez ďalšieho použiť aj v oblasti nekalej súťaže, kde pre posúdenie existencie súťažnoprávneho vzťahu sú rozhodujúce iné kritériá;

d) konajúce súdy bezdôvodne odmietli zohľadniť sťažovateľkou predložený listinný dôkaz – EBA zmluvu, pričom dôvodom na takýto postup bola skutočnosť, že určité časti predmetnej zmluvy boli začiernené, a okresnému súdu tak nebolo zrejmé, čoho sa tieto nespístupnené časti týkajú. Sťažovateľka však tvrdí, že všetky časti danej zmluvy, na ktoré sa vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolávala, boli súdu poskytnuté, preto je postup konajúcich súdov arbitrárny a špekulatívny. Podľa jej názoru EBA zmluva bola rozhodujúcim dôkazom v konaní a mohla tak nepochybne slúžiť ako podklad rozhodnutia. V tomto smere poukazuje na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 168/2019 z 21. novembra 2019.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením v časti, v ktorej krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

7. Vzhľadom na to, že predmetom prieskumu je v danom prípade rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ústavný súd akcentuje svoju judikatúru (ktorej si je sťažovateľka vzhľadom na jej predostretú argumentáciu zjavne vedomá), v zmysle ktorej je posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd, ktorého úlohou je ochrana ústavnosti, a nie zákonnosti, meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 542/2020).

8. Bez ohľadu na uvedené však aj v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

9. Z napísaného tak vyplýva, že povaha neodkladného opatrenia síce vedie ústavný súd k určitej zdržanlivosti, nevylučuje však, že i v predmetnom konaní môže dôjsť k porušeniu práv účastníkov konania, ktoré dosahuje ústavnoprávnu intenzitu.

10. V posudzovanej veci sťažovateľky však také kvalifikované pochybenie ústavný súd neidentifikoval.

11. Neodkladné opatrenie sa v prerokúvanej veci týka nekalosúťažného práva. V tomto kontexte je preto namieste, aby boli súdy viac ostražité pri svojich neodkladných opatreniach, ktoré majú konkurentom zásadne obmedziť ich podnikateľskú činnosť. Osobitne ostražito by mali súdy postupovať, ak nekalosúťažné konanie do rozhodnutia veci samej preukázateľne neškodí spotrebiteľovi, pretože v takomto prípade môže byť správne načasované neodkladné opatrenie len taktikou v konkurenčnom boji, ktoré je na úkor spotrebiteľov (rozhodnutie britského Court of Appeal vo veci L'Oréal v Bellure [2007] EWCA Civ 968, bod 139). Čím sú opatrenia, ktoré žalobcovia navrhujú uložiť, tvrdšie a nezvratnejšie, tým by mali byť aj súdy viac obozretné. Súdny prieskum má byť zárukou nielen toho, že navrhované opatrenia sú právne obhájiteľné, ale aj toho, že ich konkrétna formulácia zohľadňuje potrebu proporcionality medzi porušením práv a nariadenými neodkladnými opatreniami, pričom sa vždy musia brať do úvahy aj záujmy tretích osôb [pozri napr. čl. 10(3) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (2004) OJ L 157]]. Ak sa napríklad porušenie

vzťahuje len na drobnú časť produktu, nemožno zakázať predaj celého produktu, ak existujú šetrnejšie alternatívne riešenia (m. m. III. ÚS 1/2023).

12. Pre posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia bolo pre ústavný súd v danom prípade podstatné, či sa krajský súd vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky udržateľným spôsobom a poskytol odôvodnenie svojich záverov, majú na mysli charakter konania o vydanie neodkladného opatrenia ako osobitného procesného postupu, v ktorom sa kladie dôraz na rýchlosť rozhodovania, v zásade sa vo veci nevykonáva dokazovanie a pre jeho vydanie je podstatným samotný návrh navrhovateľa, v ktorom je potrebné osvedčiť potrebu neodkladnej úpravy pomerov (IV. ÚS 84/2021).

13. Krajský súd svoje rozhodnutie vedúce k potvrdeniu prvoinštančného uznesenia odôvodnil povahou a špecifikami konania o nariadenie neodkladného opatrenia akcentujúc, že ide o inštitút súdneho konania vyžadujúci okamžitú ingerenciu súdu v prípade osvedčenia reálne a bezprostrednej hrozacej ujmy. Podľa konajúcich súdov sťažovateľka neosvedčila vznik bezprostredne hrozacej ujmy ani skutočnosť, že zo strany žalovaných dochádza k nekalosúťažnému konaniu.

14. V tomto smere je potrebné uviesť, že právne pomery a ich relevanciu posudzuje súd vždy v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti však bez ďalšieho neznamena, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávajúca aj po určité dlhšie časové obdobie. Súd preto nemôže danú podmienku považovať za nesplnenú iba z toho dôvodu, že sa navrhovateľ nedomáhal ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia ihneď po reálnom vzniku potreby bezodkladne upraviť pomery. Rozhodujúce je výlučne kritérium splnenia uvedených podmienok v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1093*).

15. Bezprostrednú hrozbu ujmy konajúce súdy v prípade sťažovateľky nevideli z dôvodu, že sťažovateľka mala už dlhšiu dobu (od septembra 2020) vedomosť o spornosti výkladu jednotlivých zmluvných ustanovení, no napriek tomu v tomto smere až do podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neuskutočnila žiadne kroky. Ústavný súd však musí súhlasiť so sťažovateľkou, že v dôvodoch napadnutého uznesenia sa krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej tvrdením, že pred tým, ako žalovaní reálne začali uvádzať špecifikované sirupy na slovenský trh (t. j. 1. júna 2021), nebol žiaden dôvod domáhať sa ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia, keďže do toho času existovala možnosť mimosúdneho vyriešenia sporu, resp. možnosť, že žalovaní ani vôbec nepristúpia k uvádzaniu sirupov na trh. Na základe uvedeného sa konštatácia krajského súdu o absencii podmienky bezodkladnosti úpravy pomerov medzi stranami sporu bez zodpovedania tejto odvolacej námietky sťažovateľky nejaví ako korektná.

16. Podľa názoru ústavného súdu však nosná argumentácia oboch konajúcich súdov spočívala na závere o spornosti rozsahu relevantných trhov v prípade nealkoholických nápojov, ktorých určenie je pre výklad jednotlivých zmluvných dojednaní v posudzovanom prípade podstatné. Sťažovateľka teda podľa všeobecných súdov jednoznačne neosvedčila nekalosúťažné konanie žalovaných, pretože skutočnosť, či sú sirupy totožnou kategóriou ako hotové nápoje, na ktorých uvádzanie a distribúciu bola sťažovateľka podľa zmlúv EBA oprávnená, nebola nesporná, a teda nebolo osvedčené, že sťažovateľka a žalovaní pôsobia na rovnakom relevantnom trhu, a sú tak priami súťažiteľia. Je teda zrejmé, že sporným bol medzi stranami výklad konkrétnych zmluvných ustanovení. Z tohto dôvodu krajský súd správne uzavrel, že to, či zo strany žalovaných dochádza k nekalosúťažnému konaniu, bude možné ustáliť až na základe výsledkov vykonaného dokazovania v konaní vo veci samej.

17. Na rozdiel od sťažovateľky preto ústavný súd nepovažuje uznesenie krajského súdu v jeho rozhodujúcej argumentácii za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Celkovo tak možno uzavrieť, že namietané uznesenie je vnútorne konzistentné a jeho závery sa podľa názoru ústavného súdu nevyvíkajú z rámca ústavnej udržateľnosti. Ako už ústavný súd zdôraznil, vyhodnotenie splnenia zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho konkrétnej podoby z hľadiska správnosti prijatého riešenia je vecou všeobecného súdu, pretože závisí od konkrétnych okolností prípadu. Do vyhodnotenia dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré je založené primárne na skutkových otázkach, pritom ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07, II. ÚS 407/2020). Ústavný súd tak v zásade pripúšťa obsahový prieskum rozhodnutí o neodkladných opatreniach len z hľadiska ich zjavnej protiústavnosti a arbitrárnosti (IV. ÚS 23/2022). Požiadavky sformulované sťažovateľkou na kvalitu napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý podľa jej názoru ponechal bez reakcie jej zásadne argumenty, nezohľadňujú predbežnú povahu a dočasný charakter ochrany poskytovanej neodkladným opatrením. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že ochrana poskytovaná neodkladným opatrením nie je podmienená vykonaním rozsiahleho a úplného preukázania skutočností majúcich vplyv na výsledok meritórneho konania a zároveň požiadavky kladené na jeho odôvodnenie nie sú natoľko prísne ako v konaní vo veci samej, ak má dočasnú povahu. Preto je aj ústavný súd pri posudzovaní ústavnej akceptovateľnosti neodkladných opatrení benevolentnejší ako pri konaniach vo veci samej a zasiahne len v úplne ojedinelých neudržateľných prípadoch, čo však nie je prípad sťažovateľky (obdobne napr. II. ÚS 422/2022).

18. Keďže v prerokovanej veci nebolo zistené nič, čo by odôvodňovalo kasačný zásah zo strany ústavného súdu, ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. V závere ústavný súd už len dodáva, že základné právo na súdnu ochranu neimplikuje právo na úspech vo veci, resp. právo na bezvýhradné stotožnenie sa s názorom prezentovaným účastníkom konania. Jeho obsahom je právo na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov, čo v danom prípade naplnené bolo.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu